

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cena: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5

Telefon Interurban 115

Cena inseratom: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt stran
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/16 str. Din 125.—. Mail ogla-
si vsaka beseda Din 120.—

Naš kmet.

(Izpod kmetskega peresa.)

Zakaj je dandanes nastopil čas za kmeta, kakoršnega si nobeden ne želi, zakaj se vsak pritožuje radi prevelikih davkov, pomanjkanja in draginje? Res je, kmet se po svojem mnenju pravično pritožuje, ker ne ve, kje tičijo vzroki. Zadolžuje se dan do dne, seka gozde (če jih ima), dokler jih bo imel. Kaj bo potem, ko jih več ne bo? Moramo pa pomisliti, da je gozd, to je njegov pridelek, tako rekoč prihranek, katerega vam je prihranil vaš ded ali celo praded, to ni naš letni pridelek; kaj bi začeli, ko bi ne imeli te zaloge? Predstavljajmo si naš Banat, Srem in Bačko, kjer je le redki posestnik, ki poseduje par sto debel smrekovega ali hrastovega gozda. Vsak bo mi nato rekel: tam je druga zemlja, katere ni treba tako težko obdelavati in gnojiti, a vendar mu obrodi stoteran sad. Ni tako, dragi, vojvodinski kmet preživlja iste in še težje čase kot mi s še toliko zemljo. Glavni pridelek mu je pšenica in koruza. Če mu to dvoje ne obrodi, navadno »kruh kupuje«.

Vzemimo primer: Leta 1928 je bil Banat bogat na pšenici. Ali joj, junija je nastopila suša, koruze je bilo malo ali nič. Pšenico, katera mu je obrodila, hočeš nočeš mora prodati za ceno 2.40 do 2.50 Din za 1 kg, kakor pri nas koruzo. Drugega pridelka sploh ni za prodati, kar je nesreča za tamkajšnjega kmeta; ker mu ni treba zemlje gnojiti, zato ne redi živine. Redki kmet ima tam letos za seme krompir in fižol. Večina jih bo morala letos kupovati od nas naš štajerski krompir in fižol, kateri stane z voznino in dobičkom trgovcev 2.50 do 3 Din 1 kg. Fižol beli stane 10 Din liter, rumeni 9 Din, naš črešnjevca stane 12 Din liter.

Vsak se vprašuje, kako to, da pri nas stane koruza isto ceno kot pšenica? — Stvar je ta. V omenjenih krajih naše države se razprostira ogromna ravnina, zasejana samo s pšenico in koruzo, kar upliva na vse pokrajine naše države, ker regulira (urejuje) cene na domačem tržišču. Zato je treba povedati našim kmetom, kateri imajo za prodati pšenico, da ne bodo pri ceni dosti profitirali ali celo nič, če čakajo, ker Banat s svojimi zalogami more vzdržati do nove žetve. Nasprotno bo s koruzo, ker je žetev še bolj oddaljena ter zalog sploh ni. Cene vedno rastejo ter

je pričakovati, da dosežejo višino 3.50 Din; enako krompir.

Omenimo še, da je v izhodnem delu Banata obilno obrodila vinska trta, kar jako vpliva na zastoj naše trgovine z vinom. Veletrgovci so se večinoma založili z banatskim vinom. Po kvaliteti je nekoliko slabejše od našega, toda mošt so v jeseni kupovali po 2 do 3 Din liter, za katero ceno seveda naš kmet ni mogel dati. Brezdvomno lahko upamo, da te zaloge vina ne bodo dolgo trajale, vsled česar bo naraslo povpraševanje za naše vino.

Kakor smo zgoraj omenili, se godi ne samo našemu kmetu slabo, temveč vse mu kmečkemu stanu vobče. Temu pa ni toliko kriva politika, niti davek, niti preslabo plačani pridelek. Glavna krivda tiči, s kratkimi besedami povedano, v nezadostni izobrazbi kmeta. Vzemimo za vzgled Ameriko, odkoder vkljub tako dolgi poti in vožnji ne pride moka dražje kot naša. Praktičnost Amerikancev daje obilen sad. Že poljedelski kraji zahodne Evrope, n. pr. severna Francija, Nemčija, Belgija in druge države, kjer je podnebje ostrejšje in zemlja težja in manj rodovitna, kot naša, pa vendar pridelajo na isti površini do 50% več kot mi ter redijo trikrat toliko živine kot mi. Pregovor pravi: Pomagaj si sam in tedaj ti bo tudi Bog pomagal!

Naša država se trudi na vse načine, da pospeši napredek in blagostanje našega kmetijstva, od katerega je odvisna cela naša zunanja trgovina. Toda na žalost do danes še je bilo le malo uspeha. Mi imamo precej ekonomskih šol, katere so premalo obiskane. — Vsak kmet je potreben izobrazbe ter šele potem bo mogel soditi in preračunati, kako in na kakšen način zamore najbolje

izrabiti svojo zemljo. Potrebno bi bilo, da bi kmet potreboval le v najnujnejših slučajih živinozdravnika, vse drugo bi moral vestno sam opraviti in uravnati. Danes bi kmet moral znati preračunati, kako in kaj naj seje na zemlji, da večji dobiček doseže ali naj seje pšenico, koruzo, ali naj sadi krompir, ali naj seje samo deteljo. Ali dobi iz pridelka večjo svoto, ako seje rastline, iz katerih se redi živina. Ko bo prišlo enkrat do tega, da bo v vsaki vasi mlečna zadruga, bo se v vsaki oddaljeni vasi izdeloval sir in maslo, kar bi se dalo prodati v naša in inozemska mesta potem se bo živinoreja bolj izplačala. Danes kmet, kateri je oddaljen od mesta, nima pravih interesov za živino rejo, ker mu je predaleč voziti mleko. Imamo sicer mlekarne, katere pa včasih nudijo tako ceno za mleko, da se ne izplača trud. Predvsem pa moramo paziti na pasme, katere so svetovno znane kot najboljše.

Naši izvozniki perutnine in jajc se pritožujejo, da nazaduje naša trgovina v inozemstvu. Inozemski trgovci zahte vajo tečnejše meso ter drugo kvaliteto jajc. Ko bi naš kmet redil sive kokoši, imenovane »plimetke«, bi cena jajc gotovo bila enkrat višja, kakor perutnini sami na sebi. Ker pa na žalost tega pri nas ni, zato kupujejo industrijske države boljše in dražje blago drugod, slabejše in cenejše pa pri nas.

Kmetijstvo slabeva, da še tudi to omenimo, tudi radi tega, ker preveč bežijo mladi kmečki ljudje v mesta, katera so itak prepolna, ter tam stradajo in delajo za neverjetno male plače. Po deželi pa manjkajo delavne moči, katere v mestih ne dobijo dela. Ko bi si mladi ljudje dali to dopovedati, bi se naš položaj precej izboljšal.

Vse, kar sem navedel, naj služi za bo drilo, da skušamo iti za veliko bolj naprednim kmetijstvom inozemstva, da se mu, ako ga ne moremo dohiteti, vsaj vedno bolj približujemo. F. P.

V NAŠI DRŽAVI.

V Beogradu je začel delovati vrhovni zakonodajni svet kot posvetovalna ustanova vladnega predsedništva. Vrhovni zakonodajni svet ima nalogo, da pregleda vse zakonske načrte, ki mu jih bodo predložili posamezni ministri

in da izrazi svoje mnenje za končno odločitev o zakonu. Prva seja tega sveta pod predsedstvom Mihajla Jovanoviča se je vršila dne 14. marca. Vrhovni svet je odobril že par mu v presojo predloženih zakonov.

Pogajanja z Rumunijo, ki bi se imela vršiti dne 20. marca, so se preložila na dne 8. aprila, ker še niso določeni zastopniki naše in rumunske države.

Zakonski načrt o razdelitvi države je že izgotovljen. Po tem načrtu bodo čr-